

ПЕРЕДМОВА.

В наших часах кожний політикує. А однак рідко зустрічається зрозуміння для суті політики, її зв'язку з духовним життям і її значіння в розвитку. Політичний інтерес вичерпується для найбільшої частини журбою за той чи инший законопроект і питанням, що сей чи инший політик робить або думає. Супроти великих політичних і соціальних проблем вдовольняється певними загальними тенденціями, до яких оборони доставляє аргументів партійна преса і політичні збори. Також людям, які інтересуються ширшими цілями, незвичайно важко тверезо придивлятися відносинам, бо ми знаходимося серед політичної метушні, яка не дає нам потрібного сунокою, щоб досягнути ширшого розуміння поза суперечками дня.

Та наші часи є не тільки часи політики, але також антиполітики. Виринув напрям відразу до всякої політики. Бачить ся, що народне панування не сповнило своєї обіцянки золотих гір, що надужите влади перенесло ся її до нової хати. В кінці робить ся відкрите, що вина лежала не стільки в формах правління і системах устрою, скільки в людській натурі, і хочеть ся в розпучі на все махнути рукою. Те становище є зрозуміле, але безплідне. Думка про можливість поліпшення є взагалі однією заохотою до людської діяльності, і доки неспоримо не доказано, що людська громада не дасть ся поправити, соціальний інстинкт самозбереження наказує нам уважати удосконалене як поки-що однією основою. Тоді насувається ся перше головне питання: Длячого політична мораль, як внутрі окремої держави, так і у взаємних відносинах держав, остала на таким низькім ступні? Тільки зрозуміння приналежних сюди появ мо-